

Tednik

Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Stev. 15.

V Ljubljani, 12. malega travna 1907.

XLVII. leto.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja vsak petek. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Posamezna številka 16 h. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Idriji. Naročnino prejema Francišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Za oznanila je plačati od dvostopne petit-vrste po 20 h, če se oznanilo tiska enkrat; po 18 h, če se tiska dvakrat, in po 16 h, če se tiska trikrat; če se večkrat tiska, znaten popust. Oznanila sprejema „Učiteljska tiskarna“. Priloge poleg poštnine 6 K.

Poziv

vsem slovenskim učiteljskim društvom na Štajerskem!

„Štaj. Lehrerbund“ skliče 9. maja t. l. delegacijsko zborovanje zaradi pogodbe z avstr. „Beamtenvereinom“ in glede učiteljskih plač v Gradec. — Zato se tem potom pozivlje slovenska učiteljska društva na Štajerskem, da tekom aprila t. l. izvolijo eventualno svoje delegate ter jih naravnost oznanijo vodstvu „Bunda“ v Gradec. Potne stroške delegatom naj plačajo društva sama, ker naši „Zvezi“ v to nedostaje sredstev. — „Bund“ zahteva imenik članov naše „Zveze“, a za l. 1907. sta vposlali doslej le dve društvi podpisanemu vodstvu tozadevni seznam. — Tudi ima vsako društvo vposlati za vsakega svojih članov 30 h letnega prispevka „Bundu“. Društva naj se odzovejo tej svoji dolžnosti, kakor je bilo to že svoječasno javno oznanjeno!

V Celju, dne 3. aprila 1907.

Vodstvo „Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic“.

Krivoverski klerikalizem — učiteljstvo te kliče pred sodbo ljudstva!

I.

Zaman smo čakali odgovora na svoja izzivanja. Kakor doslej že pet let, tako se je zgodilo tudi sedaj — klerikalizem molči kot grob o vsem, kar smo mu očitali. Tisti gostobesedni klerikalizem, ki piše dolgovozne članke o darwinizmu, Haecklu in monizmu, da zavrača krive nazore učenjakov o naravnem razvitku materije, da pobija trditve o brezbožnosti ter z vnemo zagovarja eksistenco najvišjega bitja — ne more niti z eno besedo ovreči naših trditvev, da tava sam v blatu krivoverstva. Zaman kličemo vse doktorje svetega pisma na odgovor. Stvarnega odgovora ne morejo dati, ker je resnico nemogoče ovreči. Kakor hodi mačka okolo lončka vrele kaše, ker se boji opeči gobček, tako hodi „Slovenec“ okolo „Učit. Tovariša“, citira, zagovarja in smeši po svoji stari in neumni navadi nekatere naše članke, a o krivoverskem klerikalizmu ne more ziniti niti ene besede, resnica peče — peče! Več let smo pobijali razne napade klerikalizma potom „Slovenca“ na učiteljstvo in šolo, ker je pa ta prenesel svoje naskoke v „Domoljuba“, smo prijeli pa tega za ušesa tako, da se zvijata sedaj oba pred nami kot izprijena pobalina. Pribiti moramo enkrat za vselej, da pobijamo namen klerikalizma vobče, naj se potem piše, naskakuje in obrekuje kjersibodi. Nam ni na poti pošteno časnikarstvo, marveč se tega

celo veselimo, ker to v dobrih, poštenih in za narodni blagor gorečih rokah naš narod blaži, vzgaja in vodi k napredku. Na poti so nam le krivi nazori, pohujšanje, hujskanje in pačenje resnice, ki vodijo naš narod na kriva pota, krivo pojmovanje, krive nazore in na slabe posledice. Naš klerikalizem je napovedal boj nam in šoli na življenje in smrt, za dosego svojega namena se poslužuje najpodlejših sredstev: laži, obrekovanja, zasramovanja, poniževanja in v največji meri zlorabe vere — na katoliški in verski podlagi. Zaman smo mu dokazovali, da je na krivi poti, da z namenom krivo uči in piše — vse zaman! Ostal je dosleden kakor vselej v svojih nazorih, nepoboljšljiv, trmast, zagrizen hinavec, lažnjivec, obrekljivec, svetohhnski priliznjeneč, zvijačnik in grobokop resnice in pravih nazorov. Ker si ne upa z resnico in stvarno polemiko na dan, si ne upa ovreči do skrajnosti sramotnega očitanja krivoverstva; poslužuje se že običajnih sredstev: obrekovanja in laži, bahanja, pretenja in zavijanja resnice. Čujmo, kaj kvasi v 9. št. „Domoljuba“!

Liberalni učitelji ne sovražijo nobenega lista bolj, nego „Domoljuba“. In to le radi tega, ker jim „Domoljub“ pove resnico v brk in ker graja njihovo liberalno početje. Hudo jih je ujezil članek „Učiteljstvo pred sodbo ljudstva“, ki ga je nedavno priobčil naš list. V tem članku ni nikakih osebnih napadov, pač pa se popisuje ravnanje in protiljudsko delovanje liberalnega učiteljstva. Pregovor pravi: „Če psu stopiš na rep, zacvili“, tako je tudi zacvilil „Učit. Tovariš“, ko je bral ta članek. Čutil se je prizadetega. Da se moramo pečati semintja z učiteljstvom, tega nismo mi krivi, temveč liberalni učitelji sami. Če hočejo imeti mir pred nami, naj ne delujejo proti ljudstvu, naj mu ne vsiljujejo gnilega liberalizma, strupenih časopisov, temveč dajejo mu lepe zglede. Če pa meni liberalno učiteljstvo, da bo našemu listu kaj škodovalo, ako kliče „Učit. Tovariš“, naj se dela z vso silo proti „Domoljubu“, se zelo moti. Saj so učitelji že več let najhujši nasprotniki našega lista. Na vse mogoče načine so ga že preganjali in ga še, a naš list se vkljub temu preganjanju vedno lepše razširja in množi. Da bomo „Učit. Tovariša“ še nekoliko pojezili, mu povemo, da ima „Domoljub“ plačanih naročnikov 18.500.

Rekli smo že, da smo mi vneti za dobro in pošteno časopisje; če pa ima klerikalizem v „Domoljubu“ laž, obrekovanje, zlorabo vere in hinavsko zavijanje za resnico, kar smo mi dokazali za laž, česar si ne upa ovreči, potem je naša trditev na svojem mestu — klerikalizem je dosleden in nepoboljšljiv krivoverec. Naši dosedanji članki o krivoverskem klerikalizmu so zanj tako hud tobak, da bi ga noben pošten človek ne mogel